

ΠΑΝΟΣ ΚΟΣΜΟΠΟΥΛΟΣ

ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΗ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΨΥΧΟΛΟΓΙΑ

Η ΑΝΤΙΛΗΨΗ ΤΟΥ ΧΩΡΟΥ

UNIVERSITY STUDIO PRESS

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Προλεγόμενα.....	5
1. ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΣΤΗΝ ΑΝΤΙΛΗΨΗ ΤΟΥ ΧΩΡΟΥ	13
1.1. Εισαγωγικά.....	13
1.2. Συμπεριφορά και χώρος	17
1.3. Συμπεριφορές, ενοχλητικά περιβαλλοντικά χαρακτηριστικά, περιβαλλοντικό άγχος (stress)	35
1.4. Φως, Θόρυβος, Θερμοκρασία.....	37
1.5. Περιβαλλοντικό άγχος (stress).....	42
1.6. Διαδικασίες περιβαλλοντικής αξιολόγησης και γνώσης.....	52
1.7. Περιβαλλοντική αξιολόγηση	54
1.8. Προσωπικότητα και Περιβάλλον.....	55
1.9. Περιβαλλοντικές Στάσεις.....	59
1.10. Στάσεις και περιβαλλοντική ικανοποίηση	60
1.11. Στάσεις απέναντι στα περιβαλλοντικά προβλήματα.....	64
1.12. Η αξιολόγηση των περιβαλλοντικών ιδιοτήτων.....	70
1.13. Γνωρίζοντας το περιβάλλον.....	83
1.14. Περιβαλλοντική Αντίληψη	83
1.15. Ο “γνωστικός χάρτης” ως μια απάντηση στην οργάνωση του χώρου του φυσικού περιβάλλοντος.....	89
1.16. Η γνώση / αναπαράσταση των κοινωνικο-φυσικών περιβαλλόντων	98

2. ΤΟ ΠΡΙΣΜΑ ΤΗΣ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΗΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΨΥΧΟΛΟΓΙΑΣ.....	105
2.1. Εισαγωγικά	105
2.2. Οι ρίζες	106
2.3. Οι έρευνες της Περιβαλλοντικής Ψυχολογίας	110
2.4. Οι σχέσεις ανθρώπου - περιβάλλοντος	114
2.5. Η βελτιστοποίηση του περιβάλλοντος.....	122
3. ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΗ ΑΝΤΙΛΗΨΗ ΚΑΙ ΓΝΩΣΗ	127
3.1. Εισαγωγικά	127
3.2. Οι κατευθύνσεις.....	130
3.3. Περιβαλλοντικές αναπαραστάσεις.....	134
3.4. Οι εμπειρικές έρευνες.....	142
3.5. Οι γνωστικοί χάρτες.....	151
3.6. Νοητικές εικόνες του αστικού χώρου	159
3.7. Αντίληψη και γνώση διαδρομών	162
3.8. Γνωστικές αποστάσεις.....	166
3.9. Προσανατολισμός.....	169
3.10. Αναφορές σε Μεθόδους.....	172
3.11. Σφάλματα Αναπαραστάσεων	176
4. ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΕΣ ΕΙΚΟΝΕΣ ΚΑΙ ΓΝΩΣΤΙΚΟΙ ΧΑΡΤΕΣ	181
4.1. Εισαγωγικά.....	181
4.2. Οι πρώτες προσεγγίσεις	182
4.3. Πρόσφατη αντιμετώπιση	186
4.4. Οι σκαριφηματικοί χάρτες.....	191
4.5. Άλλες προσεγγίσεις	193
5. Η ΟΠΤΙΚΗ ΤΗΣ ΑΣΤΙΚΗΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΙΣΤΟΡΙΑΣ.....	199
5.1. Εισαγωγικά.....	199
5.2. Η αστική κοινωνική ιστορία	201
5.3. Σύγχρονες Αντιλήψεις.....	205
5.4. Η Αστική Ταυτότητα.....	209
6. ΘΕΩΡΙΕΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΣΤΙΚΟΤΗΤΑ.....	215
6.1. Εισαγωγικά.....	215
6.2. Ψυχική Υπερφόρτιση	215
6.3. Εδαφικότητα	216
6.4. Δομική Διαφοροποίηση.....	217
6.5. Κοινωνιο-Ψυχολογική θεώρηση.....	218
6.6. Μη-οικολογική θεωρία	219

7. ΚΟΙΝΩΝΙΟΨΥΧΟΛΟΓΙΑ ΚΑΙ ΠΟΛΗ.....	221
7.1. Η Κοινωνιοψυχολογική Προσέγγιση	221
7.2. Σχέση Κέντρου - Περιφέρειας	223
7.3. Το αστικό τοπίο	226
7.4. Έρευνες για το κέντρο της πόλης	229
8. Ο ΑΣΤΙΚΟΣ ΧΩΡΟΣ ΣΑΝ ΣΗΜΑΣΙΟΛΟΓΙΚΟ ΠΕΔΙΟ	235
8.1. Εισαγωγικά	235
8.2. Κώδικες	236
8.3. Το αστικό σημασιολογικό πεδίο	238
8.4. Το αστικό τοπίο	241
8.5. Η αστική κυκλοφορία και σήμανση	245
8.6. Η αστική διαφήμιση	248
8.7. Οι επιπτώσεις	251
9. Η ΘΕΩΡΗΣΗ ΤΗΣ ΕΙΚΟΝΑΣ ΤΟΥ ΑΣΤΙΚΟΥ ΧΩΡΟΥ.....	255
9.1. Εισαγωγικά.....	255
9.2. Η αστική εμπειρία	256
9.3. Η περιγραφή.....	258
9.4. Τα επίπεδα της εικόνας	260
9.5. Η προσέγγιση.....	263
10. ΑΣΤΙΚΟΣ ΧΩΡΟΣ ΚΑΙ ΣΗΜΑΣΙΑ.....	269
10.1. Εισαγωγικά	269
10.2. Η σημασία στον αστικό χώρο.....	270
10.3. Η σημασία στις αστικές εικόνες.....	275
10.4. Προσέγγιση του αστικού χώρου.....	280
11. ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΣΤΙΚΗ ΣΗΜΑΣΙΟΛΟΓΙΑ	285
11.1. Η προβληματική	285
11.2. Αστικός χώρος και σημειολογία.....	289
11.3. Σημειολογικά δεδομένα - παραδοχές.....	292
11.4. Αναφορά στις απαρχές της σημειολογίας	296
12. ΤΡΟΠΟΙ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΗΣ ΤΟΥ ΑΣΤΙΚΟΥ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ	301
12.1. Εισαγωγικά	301
12.2. Η μορφολογική προσέγγιση της οπτικής αντίληψης (GESTALT)	302
12.3. Η οικολογική προσέγγιση της οπτικής αντίληψης	305
12.4. Η σημασιολογική καταγραφή	307

12.5.	Η μέτρηση του νοήματος	310
12.6.	Πειραματική αισθητική	313
12.7.	Γνωστικές διαδικασίες	320
12.8.	Ο περιβαλλοντικός ρόλος	327
13	ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΚΑ	331
13.1.	Εισαγωγικά	331
13.2.	Προεπιλεγμένες εννοιολογικές Κατασκευές	333
13.3.	Τεχνική Πολλαπλής Ταξινόμησης	335
13.4.	Εξομοίωση	338
13.5.	Λεκτικές και μη λεκτικές αντιδράσεις	339
13.6.	Ατμόσφαιρα συνέντευξης	341
13.7.	Το πρόβλημα των ποιοτικών δεδομένων	342
13.8.	Ανάλυση περιεχομένου	342
13.9.	Αξιοπιστία	344
13.10.	Εμπειρικές προσεγγίσεις και Ανάλυση Περιεχομένου	345
13.11.	Συμπερασματικές σχέψεις	348
14.	Η ΘΕΩΡΙΑ ΤΟΥ Σ - ΤΟΠΟΥ ΚΑΙ Η ΕΦΑΡΜΟΣΜΕΝΗ ΚΟΙΝΩΝΙΟ -	
	ΣΗΜΕΙΩΤΙΚΗ ΑΝΑΛΥΣΗ (A.S.S.A.)	351
14.1.	Εισαγωγικά	351
14.2.	Επίπεδα αναφοράς	352
14.3.	Η θεωρητική πρόταση: Σ - Τόπος	353
14.4.	Ιδιότητες - Χαρακτηριστικά	355
14.5.	Παραδείγματα	357
14.6.	Εφαρμοσμένη Κοινωνιο - Σημειωτική Ανάλυση (A.S.S.A.)	359
14.7.	Το κέντρο της Θεσσαλονίκης σαν Σ - Τόπος: Μια αντιληπτική προσέγγιση του αστικού χώρου	362
14.8.	Παρατηρήσεις σχετικά με την ορολογία	369
	Βασική βιβλιογραφία	371